

Vörösmarty Mihály:Csongor és Tünde

Szerző dezs

Kötelező olvasmány,rövid összefoglaló elemzése

Vörösmarty
Mihály
Csongor és Tünde

Szereplők:

Csongor, ifjú hős
Kalmár, vándor
Fejedelem, vándor
Tudós, vándor
Balga,
földművelő, utóbb Csongor
szolgája
Dimitri, boltos rác
Kurrah, ördögfi
Berreh, ördögfi
Duzzog, ördögfi
Tünde,
tündérléány
Ilma, Balga hitvese, Tünde
szolgálója
Mirígy,
boszorkány
Ledér

tündérek, nemtők
stb.

Játszódik:

A pogány kúnok
idejéből

Történet:

Első felvonás:
A helyszín egy
földi kert, közepében almafa.
Mirígy a fához
van kötözve. Csongor érkezik,
meglátja a boszorkányt, s kérdi,
miért jutott
ilyen sorsra. Mirígy
válaszából kiderül, hogy neki
az almafára kéne vigyáznia,
ugyanis az éj közeledtével a
csodálatos növény termést
hoz, ámde gyümölcse nem

lehet az övé, mert bűvös, álmot
hozó szellő szenderíti el mindig, s ezalatt egy
tündérleány szüreteli le az
almát. Ezt hallva Csongor eloldozza, s maga
telepszik a fa alá, hogy találkozhasson a
földöntúli lánnyal.
Tünde érkezik
földi származású
szolgájával, Ilmával. Megtudjuk, a
fát ő ültette, hogy
szerelmét, az általa még nem
látott Csongort egyszer hozzá vezesse. Mindez ma
megvalósul, Csongor és Tünde boldogan
borulnak egymás karjaiba.
Örömüknek
Mirígy vet véget, aki titokban levág
egy fűrtöt Tünde
hajából, hogy azzal saját
lányát ruházza fel, s így
csábítsa el a tündértől
Csongort. Időközben Tündének
távoznia kell, de indulásuk előtt Ilma
még elárulja Csongornak, hogyan juthat
Tündérhonba. Változik a szín.
Egy útkereszteződésben találkozik a
három
ördögfi: Kurrah, Berreh és Duzzog.
Utóbbi egy rókát
üldöz, mely után mindhárman
elrohannak. Eztán Tünde és Ilma
érkezik, s nyomot hagynak Csongornak, hogy
követhesse őket, majd továbbhaladnak.
Távozásuk után Mirígy tűnik
fel, aki
égtelenül szidja, majd megátkozza a
manókat, mivel megették a
rókát, aki
tulajdonképpen a lánya volt, csak
éppen azzá varázsolta. Ezt
követően az
ördögfiak marakodni kezdenek az apjuk
által rájuk hagyott
örökségen.

Második
felvonás:
Csongor is eljut az
útkereszteződéshez, s meg
próbálja
érdeklődni, hogy melyik út vezet
Tündérhonba. A három vándor
azonban nem tud
vagy nem akar segíteni: a megvető Kalmárt csak a
pénz, a gögös Fejedelmet pedig
csak a hatalom érdekli, az elmélyült
Tudós pedig nem hisz benne. Balga (vagy
becsületes nevén Árki)
érkezik. Ő a néhai Böske, most Ilma
hitvese, s elveszett
asszonyát kívánja felkutatni. Mivel
céljaik megegyeznek, Csongor
szolgálatába
áll. Megtalálják, a lányok
lábnyomát, s már folytatnák
utukat, mikor

meghallják, hogy az ördögfiak
közelednek, akik még mindig veszekednek. az
örökség nem csekély:
láthatatlanná tevő palást
és az ostor csapására
akárhova
elvivő bocskor. Csongor felvállalja a
bíró szerepét, s úgy
dönt, legyen azé
mindhárom tárgy, aki a leggyorsabban
ér le a szemközi dombokról.
Amíg azonban
a manók versenyt futnak, ő maga ellopja kincseiket, s
eltűnik. Balga egyedül marad
az időközben feltűnő ördögfiakkal. Azok
dühükben megfenyegetik, mire ő
megígéri, hogy gazdája után
vezeti őket, ha ráülhet szekereére, s
ló híján majd
a manók húzzák azt.

Harmadik felvonás:

Az ördögfiak
megérkeznek Balgával a Hajnal
birodalmába. Amíg
megpihennek, a hű szolga megfordítja a szekeret, s egy
követ helyez annak
tetejébe megtévesztendő a manókat.
Mikor azok tovább-ballagnak, előlép
rejtékéből, s találkozik
gazdájával. Nem sokkal ezután
közeleg Tünde és Ilma. A
férfiak szólongatják őket,
megpróbálják elállni az
utat, de minden hiába, a
lányok nem válaszolnak. Szegény
Csongor mindezt csalódottan veszi tudomásul, ő
még nem tudja, hogy a Hajnal birodalmában a
szerelmesek csak délben válhatnak
szót, s erre is mindössze egy
órájuk van. Az ördögfiak ez idő
alatt észrevették
az turpisságot, Berreh és Duzzog
dühükben elszaladnak. Időközben a kő
visszaváltozik Mirígygyé. A
boszorkány busás jutalom fejében
megkéri Kurrahot,
hogy dolgozzon neki, öltözzön be
Balgának, s adjon át bizonyos porokat Csongornak.
Az üzlet szentesítése után
felkeresi Ledért. Lánya helyett ugyanis őt
szemelte
ki, hogy elcsábítsa Csongort. E
célből át is adja neki a
Tündétől csent arany
fürtöt.

Negyedik felvonás:

A Mirígytól kapott
utasításokat követve Kurrah, mint utas,
felkeresi Balgát, s derekához köti
szamarát. Balga felül az állatra, s
Dimitri
boltjához lovagol némi ételt
kérni, amikor azonban meglátja, hogy nincs

pénze,
a rác elküldi. Időközben
visszaérkezik Kurrah, s Balgástól az
istállóba vezeti
szamarát, ahol megkötözi a
szolgát, s elorozza annak ruháját.
Visszatérve
Balgának adja ki magát, s beadja Csongornak az
álomhozó port. Tünde és
Csongor
délben a kertben találkoznak,
azonban Csongor nem bír ébren maradni, lepihen,
s kéri Balgát (azaz Kurrahot), hogy
ébressze fel, ha szerelme jön. Viszont
még
ha akarna, se tudna Kurrah így cselekedni már, s
Tünde kénytelen
dolgavégezetlenül távozni
Ilmával. Balga közben kiszabadult, s
gazdája
keresésére indul, mégis a
Mirígy által Csongornak szánt
Ledérrel találkozik. A
lánynak természetesen nem nyeri meg
tetszését a szolga, kikoszarazza, és
távozik. Csongor érkezik, és
már épp'
számonkérné
Balgától tetteit, mikor rájön
a cselszövésre. Mirígy nem
csügged, folytatja gonosz
működését. Előbb
Tündét és
Ilmát, majd Csongort és Balgát is egy
barlanghoz csalja, ahol eredetileg egy
jós lakik. Ő azonban elűzi helyéből a
bölcset, s helyette veszedelmet jövendöl
mindannyiuknak.

Ötödik
felvonás:
Tündéék
az Éj birodalmába utaznak. A
tündérlány kéri a
nagyhatalmú úrnőt, hogy vegye el
örökéletét, mert ő
inkább vállalja a földi
léteket, ha csak így lehet Csongoré.
Eközben a szeretett férfi
újból az
útkeresztvezőkhöz ér, s ott
újból találkozik a három
vándorral. A Kalmárt
szegényen, a Fejedelmet legyőzötten, a
Tudóst pedig zavarodottan látja viszont.
A régi kertben a nemtők vidám
táncát a gonosz Mirígy zavarja meg,
aki a
csodálatos almafa titkát felkeresni
jött. Az ördögfiak, látva mit
művel a
boszorkány, megkötözik minden baj
okozóját, s abban reménykednek, hogy
tettükért majd Tünde megjutalmazza őket. A
túlvilági

származású lány
így is
tesz, s megkéri őket, mindenkit, aki a fa
árnyékában megpihen,
kötözzenek meg,
s tartsák itt. Számításai
helyesnek bizonyulnak, ugyanis az első ilyen Csongor,
aki végül örömmel veszi
tudomásul, hogy - ha ily' módon is, de -
újból fellelte
szerelmét. Ilma és Balga is egymásra
találnak, a kert végében
található dombon
pedig hirtelen egy palota emelkedik, s ezután itt
élnek boldogan mind a négyen.